

Nonton Bareng Semifinal Bal-Balan Piala Dunia 2014

Karang Taruna Desa Sumberejo ing dina Kemis tanggal 10 Juli kepungur nggelar acara nonton bareng Semifinal Bal-balan *Piala Dunia 2014*. Argentina ngadhepi Belanda kang disiwarake TV swasta nasional. Acara iki sengaja diadani ing palataran Balai Desa Sumberejo kanthi ancas supaya akeh warga sing bisa melu nonton. Dene panitia sing akeh-akehe para nom-noman wiiwt sore wis nyiapake piranti kang dibutuhake yaiku kanthi masang LCD lan menthang kain putih kang ambane telung meter nggunakake pring. Hariyadi Ketua Karang Taruna Sumberejo nelakake menawa acara iki diadani kanggo njaga kerukunane warga Desa Sumberejo lan nyaranani supaya warga kang seneng nonton bal-balan bisa marem anggone ndhukung tim unggulane.

1. Saking pawarta ing nginggil sinten ingkang nggelar acara nonton bareng Semifinal bal-balan ...
 - A. Karang Taruna
 - B. **Karang Taruna Desa Sumberejo**
 - C. Karang Taruna Desa Nggirirejo
 - D. Karang Taruna Desa Sarirejo
 - E. Karang Taruna Desa Candirejo
2. Menapa irah-irahan saking pawarta ing nginggil ...
 - A. Nonton Bareng Semifinal Bal-Balan Piala Dunia 2015
 - B. Nonton Bareng Bal-Balan
 - C. Semifinal Bal-Balan Piala Dunia 2014
 - D. Nonton Bareng Semifinal Piala Dunia
 - E. **Nonton Bareng Semifinal Bal-Balan Piala Dunia 2014**
3. Kapan lan wonten pundi kagelar Nonton Bareng Semifinal Bal-Balan Piala Dunia 2014
Desa Sumberejo ing dina Kemis tanggal 10 Juli kepungu
4. Pawarta punika mujudaken informasi bab kedadosan ingkang dumadi. Informasi ingkang kalebet pawarta nggadhahi ciri-ciri kados ing ngandhap punika. Ing ngandhap punika kalebet ciri-ciripun pawarta, kajaba ...
 - A. Faktual
 - B. aktual
 - C. obyektif
 - D. lugas
 - E. **konflik**
5. Pawarta punika mujudaken informasi bab kedadosan ingkang dumadi. Informasi ingkang kalebet pawarta nggadhahi ciri-ciri kados ing ngandhap punika. Ciri pawarta ingkang tegesipun sumbere informasi saking kedadeyan nyata kang dumadi wonten ing masyarakat, dipunarani.....
 - A. **faktual**
 - B. aktual
 - C. obyektif
 - D. lugas
 - E. konflik
6. Tanggapan mujudaken katrangan lisan menapa dene tulisan kanthi ancas kangge aweh panemu utawi njlentrehaken sawijining bab ingkang dipunandharaken. Salah satunggaling cara nalika nanggapi pawarta kedah nggadhahi sikap ingkang obyektif, **obyektif** tegesipun...
 - A. **Ngadhepi pawarta kanthi apa anane**
 - B. Nglakokake penilaian marang pawarta kang diwaca
 - C. Milih pawarta kang dadi pawarta utama
 - D. Nggathukake isi pawarta karo pengalaman
 - E. Nanggapi pawarta kanthi lengkap

7. Saderengipun dipun waos lan dipun giyaraken utawi dipunterbitaken, umumipun teks pawarta ingkang sampun dipuntulis menika dipun tliti langkung rumiyin lumantar tahap ingkang dipunarani *penyuntingan*. Ancas dipunwontenaken *penyuntingan* inggih menika....
- Nambahi ukara supaya wektune tambah suwe
 - Nambah basa rinengga supaya kepenak dirungokake
 - Nambahi isine berita supaya uwong sing diwartakake dadi seneng
 - D. Ngowahi struktur supaya runtut lan kepenak diwaca utawa dirungokake**
 - Sedaya wangsulane leres
8. Ukara ing ngandhap punika ingkang migunakaken basa krama yaiku ...
- kula kaliyan sampeyan sami-sami tiyang ingkang boten gadhah
 - aku kaliyan panjenengan sami-sami tiyang boten gadhah
 - C. kula kaliyan panjenengan sami-sami tiyang boten gadhah**
 - kawula kaliyan panjenengan padha-padha ora duwe
 - kula kaliyan jenengan sami-sami tiyang ora duwe
9. Aja nganti dadi atimu iya bu, dhek wingi aku lunga, ora pamit kowe. Ukara basa ngoko punika kasalina ngagem basa krama ...
- “aja dadi ati panjenengan nggih bu, wingi kula kesah boten pamit panjenengan.”
 - “sampun dados atinipun panjenengan nggih bu, kala wingi kula lunga boten pamit.”
 - C. “sampun ngantos dados penganggali panjenengan inggih bu, kala wingi kula kesah, boten pamit panjenengan.”**
 - “sampun ngantos dados atinipun panjenengan, aku lunga wingi boten pamit kaliyan panjenengan.”
 - “sampun ngantos dados penggalih panjenengan, wingi kula lunga
10. Simbahku *yuswane* wis satus taun.
Adhiku ... lagi patbelas taun.
Tembung ingkang trep kangge ngisi ceceg-ceceg ing nginggil inggih punika ...
- Yuswane
 - Laire
 - Ulang taun
 - Dinane
 - E. Umure**
11. “Ibu tuku gedhang goreng karo tahu 5” Manawa kasalin basa kramanipun inggih punika ...
- Ibu tumbas gedhang goreng kalih tahu 5
 - Ibu mundhut gedhang goreng kalih tahu gangsal
 - Ibu tumbas pisang goreng kaliyan tahu gangsal
 - D. Ibu mundhut pisang goreng kaliyan tahu gangsal**
 - Ibu tumbas pisang goreng kaliyan tahu 5
12. “Bapak badhe tindak dhateng Semarang.”
Ukara punika menawi dipun owahi dados pitakenan ingkang mawi subasita dadosipun ...
- Bapak kesah dhateng pundi?
 - Bapak badhe kesah dhateng pundi?
 - C. Bapak badhe tindak dhateng pundi?**
 - Bapak badhe menyang ngendhi?
 - Bapak badhe tindak menyang endi?
13. Pak Kardi ... kula, punika ... bapak, bilih mangke bakda magrib ... katuran ... dhateng bale dhusun saperlu rapat RT.
Ceceg-ceceg ing nginggil isinipun kang pener inggih punika ...
- Rawuh, dipundhawuhi, panjenengan, tindak
 - Tindak, dipundhawuhi, panjenengan, rawuh
 - Sowan, dipunutus, sampeyan, dugi

- D. Sowan, dipunutus, panjenengan, rawuh
 - E. Sowan, dipunutus, sampeyan, rawuh
14. Ukara ing ngandhap punika ingkang leres miturut unggah-ungguhipun basa inggih punika ...
- A. Putra kula sampun sekolah
 - B. Bapak maca koran ing ngarepan
 - C. Sampeyan ngertos omahe pak Guru!
 - D. Bapak tindak dhateng Semarang
 - E. Ibu tuku gula jawa
15. Bu Rina menyang kantor jam sanga,
Ukara kasebat menawi dipun owahi miturut unggah-ungguh basa kang trep inggih menika ...
- A. Bu Rina menyang kantor tabuh sanga
 - B. Bu Rina mangkat kantor tabuh sanga
 - C. Bu Rina tindak kantor tabuh sanga
 - D. Bu Rina menyang kantor jam sanga
 - E. Bu Rina tindak kantor jam sanga
16. Carios wayang kang nyariosaken perangipun Pandhawa mungsuh Kurawa inggih punika ...
- A. Ramayana
 - B. Mahabharata
 - C. Ajisaka
 - D. Bharatayudha
 - E. Menakjingga
17. Dasanamanipun Raden Wekudara inggih punika ...
- A. Dananjaya
 - B. Brata Sena
 - C. Palguna
 - D. Antasena
 - E. Pancanaka
18. Miturut crita lairipun Bima, Bima punika lair awujud bungkus. Sinten ingkang saged mecahaken bungkus punika ?
- A. Kidang kencana
 - B. Gajah sena
 - C. Kurawa
 - D. Anoman
 - E. Kurawa
19. Ing ngandhap punika gegamanipun Raden Werkudara, inggih punika....
- A. Panah pasopati
 - B. Kuku pancanaka
 - C. keris
 - D. Tombak
 - E. Wungkal bener
20. Watakipun Bima ing ngandhap punika, kajaba ...
- A. Tresna marang kadang

- B. Setyatuhu marang guru
 - C. Bakti marang ibu
 - D. Ora seneng tetulung
 - E. Ora bisa basa sing alus
21. Ramanipun Raden Werkudara inggih punika...
- A. Prabu Destarasta
 - B. Bethara Surya
 - C. Prabu Pandhu
 - D. Adipati Karna
 - E. Sengkuni
22. Ingkang kagungan julukan otot kawat balung wesi inggih punika Raden ...
- A. Gathutkaca
 - B. Werkudara
 - C. Bima Sena
 - D. Puntadewa
 - E. Janaka
23. Ingkang nyebabaken Pandhawa kaliyan Kurawa boten saged rukun inggih menika...
- A. Yudhiktira kang kepengin dadi raja Astina
 - B. Adipati Drestarasta kang kepengin dadi Raja Astina
 - C. Prabu Pandhu Dewanata sing kepengin putrane dadi raja ing Astina
 - D. Dewi Gendari kang kepengin Adipati Drestarasta dadi raja Astina
 - E. Dewi Gendari kang ora trima digarwa dening Adipati Drestarasta.
24. Pandhawa kaliyan Kurawa punika sedherek tunggal simbah, inggih menika wayahipun(putu)....
- A. Bisma
 - B. Abiyasa
 - C. Destarasta
 - D. Pandhu Dewanata
 - E. Bathara Narada
25. Nakula kaliyan Sadhewa menika putranipun Prabu Pandhu Dewanata kaliyan...
- A. Dewi Kunthi
 - B. Dewi Gendari
 - C. Dewi Madrim
 - D. Dewi Sinta
 - E. Dewi Uma
26. Tembung kramanipun **wayang kulit** inggih punika...
- A. Ringgit kulit
 - B. Wacucal kulit
 - C. Ringgit wacucal
 - D. Wayang wacucal
 - E. Wacucal ringgit
27. Piranti ingkang dipun ginakaken wonten ing pagelaran wayang menika maneka warna, salah satunggalipun inggih menika geber putih ingkang nggambaraken langit utawa angkasa. Geber putih menika dipun arani....
- A. Kelir

- A. caranipun panyerat kangge ngandharaken menapa ingkang dados gagasan wonten ing salebeting geguritan
- B. pamilihing tetembungan ing salebeting geguritan supados panyerat saged ngandharaken piwulang kang kaawrat

- C. wujuding tetembungan ingkang ndadosaken endahing geguritan kanthi tetembungan *kias*
 - D. caranipun panyerat ngajak pamaos supados saged ngraosaken menapa ingkang kaserat
 - E. wujudipun geguritan ingkang narik kawigatosanipun pamaos
41. Diksi inggih menika pamilihing tembung ing sajroning geguritan. Pamilihing tembung kangge damel geguritan menika umumipun...
- A. boten nggadhahi teges
 - B. ngangge tembung kawi
 - C. nggadhahi teges kang longgar
 - D. ngangge tembung ingkang angel
 - E. nggadhahi teges ingkang endah lan mentes

Gatekna geguritan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 19 – 20

Mbledhos Maneh

Pangripta: Susanto

Kabar iku durung ilang teka kendhang iki

Merapi lagi prei

Kelud ngendum awu

Omah lan tanduran ora luput

Mandheg ninggal penyakit

Sinabung isih ngringet

Raung nutup dalane ndhuwur

Mbuyari angen-angen

Gamalama ora gelem kari

Kapethik saking buku Antologi Geguritan “Sakwise Esmiet lan Suparto Brata”

42. Salah satunggaling *majas* ingkang asring kaginakaken wonten ing geguritan inggih menika *majas personifikasi* utawi ndadosaken barang mati saged urip lan gadhah sipat kados manungsa. Tuladhanipun *majas personifikasi* wonten salebeting geguritan ing ngingil inggih menika
- A. kabar iku durung ilang
 - B. tanduran ora luput

- C. mandheg ninggal penyakit
- D. Sinabung isih ngringet
- E. mbuyari angen-angen

43. “Raung nutup dalane ndhuwur” tegesipun ukara kasebut inggih menika

- A. langite katutup awu
- B. dalane katutup awu
- C. langite katutup mega
- D. dalane macet
- E. dalane gejeblugan

Gatekna geguritan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 21 – 23

Pepetenging Ati

Pangripta: Rezky Soffan Hadi

Cahya kang **katon** sumunar

Dadi kanca ing wengi iki

Ngilangake rasa sepi

Kang nggrogoti tekan jero ati

Ning aku ora melu nduweni

Kabeh iku wus pinesthine Gusti

Senajan gedhene mung **sasigar semangka**

Ning cahyamu kaya sentolop batre lima

Srengenge isih ajeg ngedum

Sumunare kang anteng

Ning ngapa ati iki isih krasa peteng

Kapethik saking buku Antologi Geguritan “Sakwise Esmiet lan Suparto Brata”

44. “Cahya kang **katon** sumunar” dasanamaning tembung **katon** inggih menika

- A. padhang
- B. manah
- C. dalu
- D. cahya
- E. katingal

45. “Senajan gedhene mung **sasigar semangka**, ning cahyamu kaya sentolop batre lima” saking ukara kasebut, menapa ingkang saukuran **sasigar semangka**?

- A. ati
- B. sentolop
- C. batre
- D. rembulan
- E. srengenge

Gatekna pethilan geguritan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 46

Krodhaning Alam

Dening: Sudi Yatmana

....

Saka Pasifik tekan Atlantik

El nino la nina nggremit nggrumut

Nalusur katulistiwa

Ngganepi gonjang-ganjinging proses kahanan

Kaprabawan buwengan misteri nyakra manggilingan

Ngebaki bujur barat bujur timur

Lintang utara lintang selatan

....

46. Adhedhasar geguritan “Krodhaning Alam” ing nginggil, *struktur fisik* ingkang kawrat ing salebeting geguritan kasebut inggih menika

- A. majas
- B. imaji
- C. tipografi
- D. tema
- E. rima

Gatekna geguritan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 47 – 50

Sun-gegurit	Yen manut wasiteng kuna
Kaanan jaman saiki	Priya srawung lan wanita
Sipat pemudha-pemudhi	Gampang ketaman panggodha
Srawungane saya ndadi	Nerak ing laku susila
Raket wewekane sepi	Temah darbe jeneng ala
Tan kadi duk jaman nguni	Wasanene tibeng papa
Srawung sarwa ngati-ati	

47. Wosing geguritan ing nginggil inggih menika

- A. para wanita ingkang nerak paugeran tata krama
- B. priya ketaman panggodha satemah tibeng bapa
- C. kawontenan jaman samenika para mudha dadi sepi
- D. duk jaman nguni kedah manut kalih wasita jaman rumiyin
- E. **sesrawunganipun para mudha-mudhi ingkang boten ngati-ati**

48. Tembung garba inggih menika salah satunggaling unsur kaendahaning sastra Jawa. Tembung garba dumados saking kalih tembung ingkang digandheng dados satunggal. Tuladha tembung garba saking geguritan ing nginggil inggih menika **wasiteng**. Tembung **wasiteng** dumados saking tembung

- A. wasiti + ing
- B. wasit + eng
- C. **wasita + ing**
- D. wa + siteng
- E. wasit + ting

49. “Temah **darbe** jeneng ala” tembung **darbe** gadhah dasanama inggih menika

- A. **duwe**
- B. supaya
- C. awon
- D. watak
- E. asma

50. Nalika maos geguritan kedah nggatosaken ingkang dipunwastani **wicara**. Tegesipun wicara inggih menika

- A. luwesing awak nalika maos geguritan
- B. **pocapan sarta vokal nalika maos geguritan**
- C. alon, banter, cetha, sarta samar pamaosing geguritan
- D. ekspresi ingkang jumbuh kaliyan wosing geguritan
- E. busana ingkang dipunginakaken nalika maos geguritan

51. Jinising *teks* menika wonten maneka warni, wonten *deskripsi*, *narasi*, *eksposisi*, *persuasi*, lan *argumentasi*. Saking *teks* kala wau, ingkang wosipun nggambaraken lan ngandharaken sawijining *objek* kanthi cetha inggih menika

- A. *argumentasi*
- B. *eksposisi*
- C. *narasi*
- D. *persuasi*
- E. ***deskripsi***

Gatekna wacan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 52

Udheng basa ngokone iket utawa diarani blangkon dene basa kramane dhestar. Udheng iku arupa panganggo kang dianggo kanggo nutupi mustaka. Udheng lumrahe kagawe saka kain bathik awujud pasagi kang banjur dilempit, ditata kanthi njlimet supaya hiasan utawa rerenggan ing sisih kiwa lan tengen bisa padha, banjur dijait miturut ukurane mustaka kang ngersakake.

52. Miturut struktur, wacan kasebut kalebu jinising wacan *deskripsi*, amarga

- A. **nggambarake bab udheng kanthi laras**
- B. ngajak para pamaos enggal nggunakake udheng
- C. diandharke kanthi basa kang naratif bab udheng
- D. menehi pamanggih kang mligi sawijining bab kanthi logis lan nalar
- E. nggambarake bab kabudayan kanggo pamaos supaya gelem nglestarekake udheng

Gatekna wacan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 33 – 35

Mendut

Dening: Devi Solecha

Mendut inggih menika satunggaling tetedhan ingkang asalipun saking tanah Jawi. Mendut dipundamel saking glepung ketan. Wujudipun mendut menika bunder alit, kirang langkung *diameter* 2-3 cm. Mendut wernipun jambon, ijem, sarta wonten werni pethak saking santen kenthel. Mendut menika wonten isinipun, inggih menika enten-enten ingkang dipundamel saking parutan krambil kacampur kalih gendhis Jawi.

Mendut saged kapanggihaken wonten peken. Limrahipun mendut dipunwungkus ngginakaken roning pisang lajeng dikencengi ngangge biting. Wujuding bungkus menika ingkang jinis 'tum' utawi wujud *prisma segi tiga*. Sanesipun, mendut ugi wonten ingkang dipunwungkus kados krucut lajeng ronipun dipunlempit supados kenceng. Wernipun ron pisang menika ijem alum amargi dipunkukus supados mendutipun mateng.

Manawi dipuntedha, mendut menika raosipun gurih saking santen kenthelipun sarta manis saking isi enten-entenipun. Wondene *tekstur*-ipun mendut alus lan kenyel.

53. Saking andharan ing nginggil, kadospundi raosipun tetedhan menika?
- A. asin uga manis
 - B. manis wonten gurihipun
 - C. manis lan kenyel
 - D. alus, kenyel, uga manis
 - E. jambon, ijem, wonten pethakipun
54. Adhedhasar wacan ing nginggil, kadospundi supados wungkusipun boten uwal?
- A. dipunwungkus
 - B. dipunkukus
 - C. dipuntedha
 - D. dipunbiting
 - E. dipuncithak
55. “Sanesipun, mendut ugi wonten ingkang dipunwungkus kados krucut lajeng **ronipun** dipunlempit supados kenceng” tembung **ronipun** asalipun saking tembung lingga **ron** ingkang tegesipun
- A. biting
 - B. kukusan
 - C. kertas
 - D. santen

E. godhong

Gatekna wacan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 36 – 37

Puthu Ayu

Dening: Yulita Agustina

Puthu ayu yaiku salah sawijining panganan khas saka daerah Jawa Tengah. Lumrahe puthu ayu awujud kembang lan warnane ijo enom. Puthu ayu iki awujud kembang sing kelopake ana lima lan tengahe ora bolong. Puthu ayu iki ndhuwure diwenehi parutan krambil enom sing putih resik. Parutan krambil di wenchake ing perangan kelopake lan ing bunderan tengahe.

Wujude puthu ayu asline ora mung awujud kembang sing kelopake ana lima. Ana puthu ayu sing wujude kembang nanging tengahe bolong lan cacahé kelopake ana wolu. Ana uga sing wujude mung bunder ora awujud kembang. Puthu ayu iki wujude werna-werna gumantung cithakane. Ukurane puthu ayu saben bentuk iku beda-beda ora mesti padha, ana sing *diameter* 7 cm, 5 cm, lan ana sing paling cilik yaiku 4 cm.

Rasane puthu ayu iki gurih-gurih legi, amarga puthu ayu iki digawe saka tepung beras lan parutan kambil sing di jupuk banyune utawa santen. Rasa gurihe kuwi saka santene lan yen rasa legine kuwi amargi diwenehi campuran gula ing adonane. *Teksture* puthu ayu yen di pangan yaiku empuk ora atos ora ledrek. Puthu ayu akeh disenengi amarga rasane sing enak kuwi.

56. Adhedhasar wacan ing nginggil wonten pinten wujudipun puthu ayu?

- A. satunggal
- B. kalih
- C. tiga
- D. sekawan
- E. gangsal

57. Raos gurih ingkang kraos saking puthu ayu, sanesipun saking parutan krambil ugi saking

- A. tepung beras
- B. cithakan kembang
- C. bahan bakunipun
- D. santen kenthel
- E. campuran gendhis

Gatekna wacan ing ngisor iki kanggo mangsuli pitakonan nomer 58 – 60

Omah tradisional Jawa Tengah salah sijine yaiku Joglo. Joglo iku jinis omah tradisional Jawa sing katon prasaja lan dipigunakake minangka simbol utawa panandha status sosial saka bangsawan Jawa. Biasane omah Joglo mung diduweni wong kang duwe banda akeh. Omah joglo duweni keunikan, kang minangka ciri khase omah joglo, yaiku **payone kang dhuwur**, duweni **saka wangun papat**, saka kang utama kang nyangga bangunan lan **tumpang sari** kang wujud susunan balok kang disangga saka guru. Ruangan ing omah joglo biasane dibagi dadi telung bagian. Bagian kaping siji yaiku ruangan kanggo patemon kang disebut **pendhapa**. Bagian kaping loro yaiku ruang tengah utawa ruang kanggo nanggap wayang kulit, kasebut **pringgitan**, bagian kaping telu yaiku **ndalem utawa omah jero**, kanggo ruang keluarga. Ing jero ruangan iki ana telu **senthong**, yaiku senthong kiwa, senthong tengah lan senthong tengen.

Kapetik saka: [Holoesciences.blogspot.co.id/2017/04/deskripsi-rumah-adat-joglo-dalam-bahasa.html?m=1](https://holoesciences.blogspot.co.id/2017/04/deskripsi-rumah-adat-joglo-dalam-bahasa.html?m=1), kanthi owah-owahan sawetara

58. Ciri khase Omah Joglo inggih menika ..
- A. **payone kang dhuwur, saka guru lan tumpang sari**
 - B. payone kang dhuwur, saka guru lan pringgitan
 - C. payone kang dhuwur, saka guru lan pendhapa
 - D. payone kang dhuwur, pringgitan lan tumpang sari
 - E. payone kang dhuwur, omah njero lan tumpang sari
59. Rikala rumiyin omah Joglo menika dipundadosaken simbul minangka status sosial dening masyarakat, amargi....
- A. mbutuhake wragat kang sithik lan lemah kang sempit nalika mbangun
 - B. **mbutuhake wragat kang mboten sekedhik lan lemah kang amba nalika mbangun**
 - C. lemahipun kedah ombo
 - D. mbangunipun angel
 - E. mbangunipun dangu
60. Saking paragraf wacana *deskriptif* ing nginggil, peranan omah Joglo wonten tiga, salah satunggaling peranan inggih menika ingkang kawastan omah ndalem ingkang gadhah *fungsi* kangge ...
- A. sare
 - B. masak
 - C. patemon
 - D. **ruang keluarga**
 - E. nanggap wayang kulit